

POSTANOWIENIE

Dnia 9 maja 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Rączka

w sprawie z powództwa J. C.
przeciwko Nadleśnictwu G.
o przywrócenie do pracy,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 9 maja 2018 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda
od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w L.
z dnia 29 listopada 2016 r., sygn. akt VIII Pa [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 240 (dwieście czterdzieści) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 29 listopada 2016 r., sygn. akt VIII Pa [...] Sąd Okręgowy w L. w sprawie z powództwa J. C. przeciwko Nadleśnictwu G. o przywrócenie do pracy oddalił apelację powoda od wyroku Sądu Rejonowego w L. z 9 grudnia 2015 r., sygn. akt VII P [...], którym Sąd ten oddalił powództwo.

Sąd Okręgowy podzielił i przyjął za własne ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd pierwszej instancji. Powód J. C. był zatrudniony w Nadleśnictwie G. na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony z 16 maja 1985 r., ostatnio na

stanowisku specjalisty ds. administracyjno-gospodarczych. Z tego tytułu powód pobierał miesięczne wynagrodzenie w kwocie 6.240,25 zł brutto.

Do obowiązków J. C. należało, m. in. prowadzenie całokształtu spraw związanych z administrowaniem obiektów, budynków i nieruchomości stanowiących własnością nadleśnictwa, bądź będącymi w jego użytkowaniu w oparciu o obowiązujące przepisy a w szczególności: prowadzenie ewidencji ilościowej środków trwałych w tym ich ubezpieczenie, przedmiotów nietrwałych w użytkowaniu (nisko cenne) nadleśnictwa w SILP (System Informatyczny Lasów Państwowych), sporządzanie dokumentów dotyczących przyjęcia (OT), przekazywania osobom materialnie odpowiedzialnym środków trwałych oraz przedmiotów nietrwałych w użytkowaniu (nisko cennych) (PT) oraz likwidacja (LT) środków trwałych i przedmiotów nietrwałych w użytkowaniu (nisko cenne) w biurze nadleśnictwa oraz z leśnictw po zatwierdzeniu przez kierownika jednostki, prawowanie opieki nad urządzeniami, sprzętem i wyposażeniem w biurze nadleśnictwa, prowadzenie całokształtu spraw związanych z gospodarką mieszkaniową w oparciu o obowiązujące przepisy, a w szczególności: sporządzanie umów najmu, dzierżawy, bezpłatnego udostępniania lokalu funkcyjnego, wypłaty równoważnika pieniężnego, kalkulacja stawek czynszu jego naliczanie wraz z wprowadzaniem niezbędnych danych do SILP, aktualizacja wykazów mieszkań funkcyjnych, rotacyjnych i zbędnych, prowadzenie ksiąg obiektów budowlanych, rozliczanie ilościowe i kosztowe mediów, prowadzenie całokształtu spraw związanych z taborem samochodowym w oparciu o obowiązujące przepisy w Lasach Państwowych, a szczególności: prowadzenie dokumentacji technicznej pojazdów nadleśnictwa oraz dokumentacji eksploatacyjnej, ustalanie i organizowanie wykonawstwa przeglądów technicznych pojazdów oraz ich napraw i przeprowadzanie ewentualnych postępowań reklamacyjnych, rozliczanie pojazdów i materiałów eksploatacyjnych, praca w SILP, zamówienia publiczne, sprawozdawczość, sporządzanie analiz, zestawień dla jednostki nadrzędnej, prowadzenie ewidencji osobowej telefonów komórkowych. Powód podlegał służbowo sekretarzowi nadleśnictwa.

W dniu 3 października 2014 r. powód otrzymał od pozwanego pracodawcy datowane na dzień 3 października 2014 r. pismo o rozwiązaniu umowy o pracę z zachowaniem 3-miesięcznego okresu wypowiedzenia. Jako przyczynę

wypowiedzenia, pozwany wskazał: bezzasadną odmowę podpisania przez powoda w dniu 3 września 2014 r. umowy o wspólnej odpowiedzialności materialnej za powierzone mienie w magazynie głównym i biurze Nadleśnictwa G.; nienależyte wywiązywanie się z obowiązków pracowniczych i poleceń służbowych wydawanych przez pracodawcę, a mianowicie: nieaktualizowanie na bieżąco ewidencji składników majątku i niedotrzymywania terminów wykonywania poleceń pracodawcy z tym związanych (w tym m.in. w sprawach: [...] polecenie pracodawcy z dnia 28 lipca 2014 r. dotyczące uporządkowania ewidencji środków trwałych i przedmiotów niskocennych z terminem wykonania do dnia 31 sierpnia 2014 r. oraz [...] polecenie z dnia 28 lipca 2014 r. dotyczące przedstawienia pracodawcy propozycji zagospodarowania telefonów komórkowych z terminem wykonania do dnia 31 sierpnia 2014 r. - powyższych poleceń służbowych powód nie wykonał w ogóle, bądź wykonał z bardzo dużym opóźnieniem mimo, że nie miały one charakteru skomplikowanego) oraz niczym nieuzasadnione niewykonywanie bądź nienależyte wykonywanie poleceń służbowych pracodawcy, w tym w szczególności wydanego w dniu 11 czerwca 2013 r. polecenia przeniesienia stanowiska pracy do innego pomieszczenia w zakładzie pracy oraz poleceń z dnia 31 maja 2013 r. (znak: [...]) w zakresie pełnienia zastępstwa na stanowisku sekretarza Nadleśnictwa G. z dnia 4 czerwca 2013 r. (znak: [...]) w zakresie sporządzenia wniosków do sprzedaży siedmiu osad i lokali mieszkalnych stanowiących własność Skarbu Państwa w zarządzie pracodawcy.

W sprawie rozwiązania z J. C. umowy o pracę pozwany przeprowadził konsultację z zakładową związkową reprezentującą interesy powoda. Stanowisko w sprawie zamierzonego wypowiedzenia umowy o pracę podjęła w formie uchwały Rada zakładowej organizacji związkowej.

Rozpoznając apelację powoda Sąd Okręgowy uznał, że nie zasługuje ona na uwzględnienie i powinna zostać oddalona. Sąd Okręgowy stwierdził w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku m.in., że niezasadny był zarzut naruszenia art. 38 k.p., przez jego błędną wykładnię, a w konsekwencji niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie, że nie doszło do naruszenia przepisów w odniesienia do obowiązkowego trybu konsultacyjnego. Sąd odwoławczy wskazał, że analiza treści pisma z dnia 3 października 2014 r. wskazuje, że obowiązek konsultacyjny wypełniła Rada

Związku, natomiast Przewodniczący Związku przekazał jedynie pracodawcy informację o uchwale Rady. Zatem, w ocenie Sądu odwoławczego, w okresie w jakim miały miejsce konsultacje pozwanego z zakładową organizacją związkową w przedmiocie zamierzonego wypowiedzenia powodowi umowy o pracę Rada Związku Zawodowego Leśników Polskich w Rzeczypospolitej Polskiej przy Nadleśnictwie G. była organem uprawnionym zgodnie z przepisami prawa pracy i Statutem Związku do zajmowania stanowiska w indywidualnych sprawach pracowniczych. W związku z powyższym stanowisko przedstawione w piśmie z dnia 3 października 2014 r. uznać należało za zajęte prawidłowo i skutecznie, a przede wszystkim podjęte przez organ do tego uprawniony. Przekazanie zaś stanowiska Rady Związku przez Przewodniczącego Zarządu Związku, nie mogło skutkować naruszeniem przepisu art. 38 k.p. Pracodawca prawidłowo przeprowadził zatem tryb konsultacyjny, o którym mowa w art. 38 k.p.

Powyższy wyrok Sądu Okręgowego zaskarżył skargą kasacyjną powód w całości. Skargę oparto na zarzucie naruszenia przepisów prawa materialnego.

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania oparto na podstawach przyjęcia skargi do rozpoznania określonych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. Wskazano, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, które sprowadza się do rozstrzygnięcia zakresu sądowej kontroli czynności organów związków zawodowych i odpowiedzi na pytanie czy pracodawca zgodnie z prawem przeprowadził tryb konsultacyjny zamiaru wypowiedzenia z zakładową organizacją związkową o którym mowa w art. 38 § 1, 2 i 5 Kodeksu pracy w sytuacji w której stanowisko rady zakładowej organizacji związkowej - uprawnionej do wypowiedzenia się w sprawie przekazał pracodawcy jedynie przewodniczący zakładowej organizacji związkowej, zaś w myśl art. 9 i 13 pkt 8 ustawy o związkach zawodowych to statuty oraz uchwały związkowe określają swobodnie struktury organizacyjne związków zawodowych i sposób reprezentacji związku a z treści Statutu tej organizacji związkowej wynika, że Rada realizuje swoje zadania poprzez zarząd Zakładowej Organizacji Związkowej.

Skarżący wskazał również, że w sprawie występuje potrzeba dokonania wykładni przepisów prawa budzących poważne wątpliwości, to jest art. 38 § 2 i 5 Kodeksu pracy, których to wykładnia, w zakresie możliwości sądowej kontroli

czynności organów związków zawodowych budzi wątpliwości i wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną pełnomocnik strony pozwanej wniósł o:

1. odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej pełnomocnika powoda do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. z uwagi na a) niewykazanie przez powoda istnienia istotnego zagadnienia prawnego o charakterze ściśle juretrycznym, nie rozstrzygniętego dotychczas w orzecznictwie, a przede wszystkim oderwanego od kontrowersji dotyczących ustaleń faktycznych, b) niewykazanie przez powoda zaistnienia potrzeby wykładni przepisów art. 38 § 2 i § 5 k.p. w sytuacji, gdy treść i znaczenie powołanych przepisów zostały dostatecznie wyjaśnione w dotychczasowym orzecznictwie, przy czym wykładnia tych przepisów nie budzi żadnych rozbieżności w orzecznictwie;

2. w przypadku przyjęcia skargi kasacyjnej pełnomocnika powoda do rozpoznania - oddalenie jej na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. z uwagi na brak uzasadnionych podstaw skargi oraz fakt, że zaskarżony wyrok odpowiada prawu;

3. zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna powoda nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie (1) występuje istotne zagadnienie prawne, (2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, (3) zachodzi nieważność postępowania lub (4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony w ten sposób, że w sprawie występują istotne zagadnienia prawne oraz zachodzi potrzeba dokonania wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości (art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.). Nie można jednak uznać, że skarżący wykazał istnienie przesłanek przyjęcia skargi do rozpoznania określonych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa. W świetle utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego dotyczącego przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne polega na sformułowaniu samego zagadnienia wraz ze wskazaniem konkretnego przepisu prawa, na tle którego to zagadnienie występuje oraz wskazaniu argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, w tym także na sformułowaniu własnego stanowiska przez skarżącego. Wywód ten powinien być zbliżony do tego, jaki jest przyjęty przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (postanowienie Sądu Najwyższego z 9 maja 2006 r., V CSK 75/06, LEX nr 1102817). Analogicznie należy traktować wymogi konstrukcyjne samego zagadnienia prawnego, formułowanego w ramach przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. oraz jego związek ze sprawą i skargą kasacyjną, która miałaby zostać rozpoznana przez Sąd Najwyższy. Zagadnienie prawne powinno, przede wszystkim, być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01, LEX nr 52571), a jednocześnie być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (por. postanowienia Sądu Najwyższego z 15 października 2002 r., III CZP 66/02, LEX nr 57240; z 22 października 2002 r., III CZP 64/02, LEX nr 77033 i z 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08, LEX nr 478179) i pozostawać w związku z rozpoznawaną

sprawą, co oznacza, że sformułowane zagadnienie prawne musi mieć wpływ na rozstrzygnięcie danej sprawy (postanowienia Sądu Najwyższego z 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, LEX nr 864002; z 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, LEX nr 560504), a w końcu, dotyczyć zagadnienia budzącego rzeczywiście istotne (poważne) wątpliwości.

Zagadnienie prawne sformułowane przez skarżącego nie może doprowadzić do przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Jak wskazano powyżej, publicznoprawny charakter skargi kasacyjnej sprawia, że skarga kasacyjna, choć musi być powiązana ze stanem faktycznym konkretnej sprawy, to jednak musi dotyczyć zagadnienia ogólnego, mającego znaczenie dla rozwoju prawa w ogóle, a nie jedynie sprowadzać się do dokonania subsumcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu. Natomiast z treści uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wprost wynika, że skarżący oczekuje uzyskania odpowiedzi ze strony Sądu Najwyższego na pytanie, czy pracodawca w niniejszej sprawie zgodnie z prawem przeprowadził tryb konsultacyjny zamiaru wypowiedzenia z zakładową organizacją związkową o którym mowa w art. 38 § 1, 2 i 5 Kodeksu pracy. A zatem skarżący pod pozorem formułowania zagadnienia prawnego o charakterze abstrakcyjnym zmierza w istocie do merytorycznego rozstrzygnięcia tej konkretnej sprawy przez Sąd Najwyższy.

Zgodnie natomiast z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wykazania, że określony przepis prawa, będący źródłem poważnych wątpliwości interpretacyjnych, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje rozbieżności w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych. Wątpliwości te i rozbieżności należy przytoczyć, przedstawiając ich doktrynalne lub orzecznicze źródła (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08; czy z 18 lutego 2015 r., II CSK 428/14, LEX nr 424365 i 1652383). Konieczne jest wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, a także przedstawienie własnej propozycji interpretacyjnej (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 13 grudnia 2007 r., I PK 233/07, OSNP 2009 nr 3-4, poz. 43). Powołanie się na omawianą przesłankę wymaga również wykazania, że chodzi o wykładnię przepisów prawa,

których treść i znaczenie nie zostały dostatecznie wyjaśnione w dotychczasowym orzecznictwie lub, że istnieje potrzeba zmiany ich dotychczasowej wykładni, podania na czym polegają wątpliwości związane z jego rozumieniem oraz przedstawienia argumentacji świadczącej, że wątpliwości te mają rzeczywisty i poważny charakter, nie należą do zwykłych wątpliwości, które wiążą się z procesem stosowania prawa. W przypadku, gdy w ramach stosowania tych przepisów powstały już w orzecznictwie sądów określone rozbieżności, skarżący powinien je przedstawić, jak też uzasadnić, że dokonanie wykładni jest niezbędne do rozstrzygnięcia sprawy (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 28 marca 2007 r., II CSK 84/07; z 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07; z 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08; z 12 grudnia 2008 r., II PK 220/08, niepubl.; z 8 lipca 2009 r., I CSK 11/09, niepubl.; z 20 maja 2016 r., V CSK 692/15, LEX nr 2054493). Ponadto, ze względu na publicznoprawne funkcje skargi kasacyjnej, skarżący powinien wykazać celowość dokonania wykładni konkretnego przepisu przez Sąd Najwyższy ze względu na potrzeby praktyki sądowej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 14 grudnia 2012 r., III SK 29/12, LEX nr 1238124).

Skarżący nie wykazał, aby w odniesieniu do powołanego przez niego art. 38 § 2 i 5 k.p. rzeczywiście istniały rozbieżności w orzecznictwie. Pełnomocnik skarżącego wskazał na ewolucję linii orzeczniczej Sądu Najwyższego w zakresie kontroli sądowej czynności organów związku zawodowego, jednak nie wykazał, aby obecnie istniały w tym zakresie jakieś, dwa lub więcej, sprzeczne ze sobą nurty orzecznictwa. Ponadto, skarżący opiera swoje zarzuty na fakcie, że stanowisko rady związku zawodowego w niniejszej sprawie zostało przekazane pracodawcy przez przewodniczącego rady, a nie przez zarząd organizacji związkowej. Skarżący zdaje się jednak całkowicie pomijać fakt, że to właśnie organ uprawniony na podstawie obowiązującego statutu, czyli rada organizacji związkowej, zajęła stanowisko w przedmiocie rozwiązania z powodem, a jedynie przekazanie tego stanowiska zostało dokonane przez przewodniczącego rady, a nieuprawniony do tego zarząd, należy przy tym wskazać, że pracodawca nie miał żadnego wpływu na to, kto przekazuje mu informację o stanowisku organizacji związkowej, do której się zwrócił. Należy również zauważyć, że skarżący ponownie pod pozorem istnienia potrzeby wykładni przepisów prawa budzących rozbieżności w orzecznictwie,

zmierza jedynie do podważenia stanowiska Sądu Okręgowego i uzyskania korzystnego dla siebie rozstrzygnięcia sprawy.

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie w punkcie drugim ma swoje oparcie w § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 9 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r., poz. 1804).